Algemene Beschouwingen begroting 2025

Raadsvergadering 12 november 2024

Voorzitter,

Laat ik beginnen met iedereen die meegewerkt heeft aan deze begroting danken voor haar of zijn inzet. En in het bijzonder willen we als Ronduit Open onze griffer de heer Cornelissen bedanken voor zijn jarenlange inzet voor Leudal. Voor hem zal dit zijn laatste begrotingsbehandeling zijn.

De algemene Beschouwingen van Ronduit Open zouden kunnen kort zijn. Kort omdat wat we te zeggen hebben niet nieuw is. Maar dat betekent niet dat het niet meer relevant is. De herhaling van wat wij als Ronduit Open te zeggen is eigenlijk ook wel tekenend voor het gebrek aan daadkracht van deze coalitie. Een gebrek dat overigens ruimschoots gecompenseerd wordt met een overvloed aan plannen, ideeën en visies.

Ronduit Open heeft de voorbije jaren de coalitie uitgedaagd om meer aandacht te hebben voor de uitvoering en om duidelijker prioriteiten te stellen. Wat doen we wel en wat doen we niet? Maar helaas! Onze oproepen waren aan dovemansoren gericht.
En als er al stappen richting de uitvoering werden gezet, was er vaak geen oog voor de grote financiële risico's of mogelijke betere alternatieven. We herinneren iedereen nog maar eens aan de discussie omtrent het inzamelen van PMD, het Maasveld in Neer, het fietspad Leudalweg en recent ook nog maar eens de discussie over de nieuwbouw van Ursula.

Daarnaast wachten ook vele andere projecten nog op uitvoering. En die wachten al héél lang op uitvoering. En in plaats van de prioriteit te leggen bij het uitvoeren, kiest het college ervoor om de voorraad plannen alleen maar uit te breiden. Zo wachten we nog steeds op de uitvoering van een groot aantal woningbouwplannen. De RABObank in Heythuysen is al jaren geleden verkocht. Maar wij horen en zien niets. Ja, een toename van de verloedering en grote frustratie bij lokale ondernemers. Het bouwplan bij de Janssen van Sonlaan. Bij de bespreking van de zorgboulevard heeft Ronduit Open zich sterk gemaakt om ook daar woningen voor senioren te realiseren, maar ook bij dit project blijft het angstvallig stil

En wat te denken van de voortgang van het accommodatiebeleid!? Dit college wilde persé dat het nog niet opgedroogde accommodatiebeleid zou worden herzien. Een bureau zou dat allemaal uitzoeken en het college zou snel met de resultaten komen. Maar ook daar horen we al heel lang niets meer van. Intussen wachten verenigingen al heel lang op duidelijkheid. Uit de laatste bewoordingen van de nieuwe wethouder leiden we af dat het

college er mogelijk toch voor gaat kiezen het accommodatiebeleid uit te voeren zoals door de raad vastgesteld. Helaas zijn er wel weer twee jaar voorbij.

Onlangs was de fractie van Ronduit Open op bezoek in Neeritter. Een prachtig dorp met een rijke historie. Neeritter heeft prima plannen hoe het dorp zelf aan de slag kan met de omvorming van de oude school tot gemeenschapshuis. Maar nee, dit college heeft andere plannen, duurdere plannen. En ook dat leidt weer tot frustratie en vertraging. Er wordt veel beloofd, maar van die beloftes komt weinig terecht.

Er zijn veel initiatieven van burgers maar bij het overgrote merendeel voelen de initiatiefnemers (te) weinig steun vanuit de gemeente.... Of stranden de initiatieven al in een vroeg stadium. Zoals in Baexem waar men EN diverse accommodaties wil gaan samenvoegen EN woningbouw wil gaan realiseren op vrijkomende gronden midden in het dorp. 2 vliegen in één klap. Maar dat geldt eigenlijk voor bijna al onze kernen. Pak zo'n initiatief actief op. Met het glas half vol in plaats van half leeg
Houd Leudal leefbaar!

En dan de N280. Een project van meer dan 100 miljoen, waar we al jaren helemaal niets meer van horen. Is het college eigenlijk wel op de hoogte van de afspraken met de provincie en de bijbehorende risico's die inmiddels zijn opgetreden doordat het college er geen werk van maakt? Weet het college dat voor Leudal belangrijke afspraken zoals een fietstunnel onder de N273 en de verbreding en inpassing nabij de Kasteelweg te Baexem mogelijk niet doorgaan als het project duurder wordt? Een project dat een oplossing biedt voor de vele ongelukken op de N280, dat zorgt voor een investering van 100 miljoen, betaald door de provincie. Wij horen zometeen graag van het college wat haar visie is op die risico's.

En dan de zwembadenvisie. Leudal heeft twee zwembaden die geëxploiteerd worden door LACO. Die twee keer verlengde overeenkomsten lopen binnenkort af. Wat is er geregeld voor onze inwoners. Kunt u garanderen dat onze kinderen ook de komende jaren nog leren zwemmen? Ook hier vernemen we graag van het college wat ze hebben geregeld met LACO zodat we als raad de garantie hebben dat onze inwoners daar kunnen blijven zwemmen.

Voorzitter,

En dan de woningbouw.

Ronduit Open is voorstander van het bouwen naar behoefte in alle kernen. We willen dat er gebouwd wordt voor starters en senioren. En ook willen we meer huurwoningen. En voorzitter dat willen we al jaren. Maar iedere keer was het antwoord van deze coalitie dat ze op koers lagen met hun belofte om 750 woningen te bouwen. Maar inmiddels is gebleken dat die informatie niet klopt en we zijn nu veel te laat om dat aantal van 750 te benaderen. Ronduit Open heeft bij de start van deze coalitie al opgeroepen om samen met de hele raad te komen tot een uitvoeringsplan om die 750 woningen mogelijk te maken. Maar dat was niet nodig. Daar hadden we het college voor en die gingen dat wel even oplossen. Dus niet.

En inmiddels nu we het einde van deze coalitieperiode naderen probeert men zich eruit te redden door 7.5 miljoen beschikbaar te stellen om die woningen te realiseren. Een noodgreep waarvan we nu al kunnen voorspellen dat dat op korte termijn niet gaat leiden tot meer woningen, laat staan tot de toegezegde 750.

Voorzitter,

ik kom bij een voor Ronduit Open ander belangrijk punt en dat zijn de ontwikkelingen bij Zevenellen. Wij maken ons grote zorgen over de impact die dat plan gaat hebben voor de inwoners .. niet alleen van Buggenum maar voor heel Leudal en Midden-Limburg. De situatie daar is zo dat er op Zevenellen activiteiten mogen plaatsvinden die belastend zijn vanwege de toegestane milieucategorie. Maar,dat betekent niet dat je ACTIEF als gemeente kritiekloos moet meewerken. Ronduit Open is als het gaat om Zevenellen tegen de grootschalige verwerking van afval. Het kan niet zo zijn dat energie die nodig is voor Chemelot, hier in ons eigen Leudal geproduceerd wordt om vervolgens weer naar Chemelot vervoerd te worden. Ronduit Open zal zich hiertegen blijven verzetten binnen de mogelijkheden die we daarvoor hebben. Wij willen niet dat Buggenum de afvoerput van Limburg wordt. Wij horen graag van het college met de twee nieuwe wethouders hoe zij zich gaan opstellen in dit dossier.

En Landgoed Leudal. Hoe staat het daarmee? Ook daar horen we de laatste maanden niets meer over. Ja, zo nu en dan in de krant, maar verder helemaal niets. Wanneer komt het college met een oplossing?

Voorzitter,

En dan waar het in essentie om gaat vanavond en dat zijn de financiën. Ronduit Open is altijd voor een terughoudend financieel beleid geweest als het gaat om de uitgaven. Sober en doelmatig en bovenal gericht op uitvoering. Al die elementen zien we niet terug in het financieel beleid van dit college. Van deze wethouder. Hij is wat ons betreft onvoldoende-aanwezig als het gaat om onze financiële positie. Het geld vliegt met bakken de deur uit en nergens ontwaren we een vingertje van de wethouder financiën die ons wijst op mogelijke risico's, of zaken niet goedkoper kunnen en of ze wel uitvoerbaar zijn. Voorzitter, Ronduit Open verwacht meer daadkracht en ruggengraat van een wethouder financiën. Die mag best wel eens inbrengen dat we teveel uitgeven, of aangeven dat het goedkoper kan. Dat we keuzes moeten maken. Ja af en toe horen we hem fluisteren dat er donkere tijden aankomen, maar NIET als we het over Ursula hebben, de aanleg van wegen, het Maasveld of de zorgboulevard. Te weinig lezen wij in de voorstellen terug dat er een financieel risico is, en te weinig zien we een wethouder die zijn rol pakt en zegt allemaal mooi en aardig ,... maar hoe gaan we dat betalen? Voorzitter wij roepen de wethouder financiën op zijn rol als schatkistbewaarder te pakken .... met gezag .... met bravoure met autoriteit. En als dat uiteindelijk in een openbaar debat ertoe leidt dat een meerderheid ondanks die waarschuwingen keuzes maakt met grote financiële risico's dan is dat de werking van de democratie en hebben we ons daarbij neer te leggen.

Voorzitter

De begroting is altijd het moment dat je als raad accenten aangeeft. Je probeert met elkaar te kijken naar waar in de begroting aanpassingen gedaan moeten worden. Onze oproep blijft ook vandaag, net zoals we dat onlangs in een brief aan de coalitie hebben gedaan, om te zoeken naar mogelijkheden om samen naar oplossingen te zoeken Oplossingen die gevonden moeten worden voor problemen en uitdagingen die verder reiken dat één of twee raadsperiodes. Oplossingen die onze kinderen later ook nog moeten kunnen begrijpen. Zeker als we de lasten die we daar nu voor vaststellen doorwerken naar de toekomst. Dat is onze plicht.

Voorzitter,

Deze coalitie heeft ervoor gekozen geen enkele formele, controleerbare inbreng te hebben in deze begroting. Er zijn geen vragen gesteld, er is geen voorstel tot wijziging ingebracht. Deze coalitie geeft er blijkbaar de voorkeur aan om buiten het gezichtsveld van de openbaarheid zaken te regelen. Daar waar de coalitiepartijen vorig jaar vanuit de raad nog een ruime inbreng hadden om zaken aan te scherpen blijft het dit jaar angstvallig stil. Die werkwijze gaat in tegen alles waar wij als Ronduit Open voor staan. Wij zullen dat blijven benoemen omdat wij vinden dat er in volledige openheid bestuurd moet worden en niet in achterkamertjes.

Afsluitend: Ronduit Open kiest voor een gemeente
die dichtbij haar inwoners staat,
die aanspreekbaar is,
met een duidelijke scheiding tussen raad en college,
waar een terughoudend financieel beleid wordt gevoerd
Ronduit Open kiest voor een gemeente die transparant is.... betrouwbaar en realistisch.

Ik dank u allen voor uw aandacht.